

Den hellige messe

Menigheden er deltagere i den hellige messe

Den hellige messe er den vigtigste liturgi i Kirken.

Liturgi betyder en officiel tjeneste for Gud. Det er tilbedelse af Gud udført af Guds folk: dvs. præst og menighed i fællesskab.

Derfor er vi i menigheden *ikke tilskuere* til, at præsten fejrer messen. Vi skal være aktive deltagere i fejringen.

Derfor er det vigtigt, at du forstår, hvad der egentlig foregår, når du deltager i, at vi fejrer messen i fællesskab.

Menigheden er aktiv ved at svare præsten, ved at synge med på salmer og messens faste led, som ministranter og lektorer, med at bære brød og vin frem og indsamle kollekter.

Messen er hellig

Under messen er det Kristus selv, der igennem præsten forvandler brød og vin, for at vi kan modtage det. Det er messens højdepunkt.

Vi fejrer den hellige Messe, fordi Jesus selv har befalet os at gøre det: "Gør dette til minde om mig", sagde Han.

Messen er hellig, fordi, "hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, dér er jeg til stede midt iblandt dem, sagde Jesus (Mattæus 18, 20).

Når vi fejrer messen, gør vi det ikke bare for dem, der er til stede i vores menighed. Vi er en del af den hellige og verdens-omspændende katolske Kirke. Vi fejrer messen i fællesskab med alle katolikker.

Tænk engang: Over hele verden bliver der hvert øjeblik fejret messe et sted.

Vi må forberede os på at møde det hellige

Allerførst skal vi vise respekt for, at det er Kristi eget legeme og blod vi kommer for at spise og drikke.

Det gør vi ved ikke at spise noget og kun drikke vand den sidste time, før vi modtager kommunionen.

Gennem den måde, vi opfører os på, viser vi respekt og fællesskab: vi rejser og sætter os sammen med resten af menigheden og knæler under forvandlingen, når Kristi legeme og blod er til stede på alteret.

Og så lægger vi mobiltelefonen væk og sørger for at klare toiletbesøg før messen, for det er ikke respektfuldt at forstyrre resten af menigheden ved at rende ind og ud af kirken under messen!

Vi samles i den Treenige Guds navn

Korstegnet skal huske os på, hvor langt Gud er gået for at forsone menneskene med sig. Han har hengivet sin egen Søn for menneskenes skyld.

Når præsten træder frem for alteret, indleder han messen med at gøre korsets tegn og bede:

”I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn”

Menigheden svarer: ”Amen!”

Ordet *Amen* betyder *sådan er det* – eller: det er vi enige i!

Præst og menighed er altså enige i, at nu er de samlet i Guds navn for at lære om Ham, tilbede Ham og modtage Kristus i den hellige kommunion.

Messen har to dele

1. Ordets gudstjeneste

Ordets gudstjeneste handler om at høre om Gud og den måde Gud gennem tiderne har forsøgt at omvende og frelse mennesker.

Vi synger salmer, der fortæller om Gud og hører læsninger fra Bibelen, både fra Gamle og Nye Testamente.

Når præsten prædiker, hjælper han os til at forstå, hvad vi har hørt i læsningerne.

Ordets gudstjeneste afsluttes med trosbekendelsen og forbønner. Så er vi forberedt til Bordets gudstjeneste.

2. Brødets gudstjeneste

Brødets gudstjeneste indledes med at frembære brød og vin – som vi også kalder for *offergaver*.

Præsten takker for gaverne og beder Gud om at modtage og velsigne offergaverne til gavn for hele Kirken og den forsamlede menighed.

Herefter sker forvandlingen af offergaverne til Kristi legeme og blod.

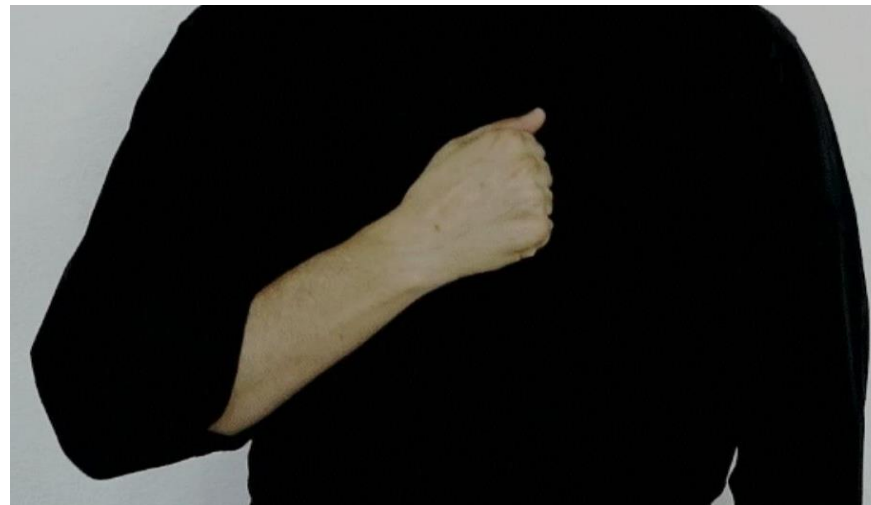
Før vi modtager kommunionen, beder vi Fader vor sammen og ønsker hinanden fred. Så er vi klar til at modtage Kristi legeme og blod.

Til sidst sender præsten menigheden bort og pålægger den at give videre, hvad den selv har modtaget i den hellige messe.

Først beder vi om tilgivelse

Før ordets gudstjeneste kan begynde, må både præst og menighed se ind i sig selv, om de har begået synder, som de har brug for tilgivelse for fra Gud og fra hinanden. Derfor beder vi sammen:

Jeg bekender, for Gud, og for jer mine brødre og søstre, at jeg ofte har undladt det gode eller gjort det onde. Jeg har syndet i tanke, ord og gerning. Ved min skyld, ved min skyld, ved min store skyld. Derfor beder jeg den hellige Jomfru Maria, alle engle og helgener, og jer, mine brødre og søstre, at bede for mig til Herren vor Gud.

Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og din næste som dig selv, lærte Jesus os. Synd er, at man ikke har elsket Gud eller sin næste og har gjort noget forkert imod dem. Derfor indledes messen med at bede om tilgivelse for det. Når man indrømmer, at det er ens egen skyld, slår man sig på brystet for at understrege, at man ved det og er ked af det.

Så beder vi Gud om hjælp til at forbedre os

Fordi alle de ting, vi har gjort forkert, kan skade andre, bør vi virkelig tænke alvorligt over det, når vi beder syndsbekendelsen sammen. Vi bør aldrig bare lire den af, uden at tænke os om. Hvis vi virkelig beder Gud hjælpe, gør Han det.

Når menighed og præst har bekendt deres synder, beder præsten om, at Gud vil forbarme sig over dem, tilgive deres synder og føre dem til det evige liv.

Derefter går vi over til at bede eller synge:

*Herre, forbarm dig. Kristus, forbarm dig.
Herre, forbarm dig.*

At *forbarme sig* betyder at få medlidenhed med nogen og derefter hjælpe og tilgive dem.

Det beder vi om, fordi vi har brug for Guds hjælp og tilgivelse, når vi ikke altid klarer at opføre os, som Gud vil.

Nu skal vi tilbede og ære Gud

Når vi har genoprettet vores gode forhold til Gud, tilbeder vi Ham.

Det gør vi ved i fællesskab at sige eller synge: *"Ære være Gud i det høje, og fred på jorden for mennesker med god vilje"*.

Husker du, at dét var, hvad englene sang for hyrderne på marken, da Jesus blev født?

(Lukas 2, 8-14)

"Ære være Gud i det høje" minder os om, hvor stor Gud er, og at vi skylder Ham tak og lovprisning.

Derfor står vi op under både syndsbeholdelse, Herre forbarm dig og *Ære være Gud i det høje*.

Vi lytter til Guds ord og takker

Lektoren afslutter hver læsning med at sige:
Dette er Guds ord.
Menigheden svarer: *Gud ske tak og lov.*

Gennem Bibelens ord viser Gud selv, at Han elsker menneskene og tager imod dem.

I hver eneste messe hører vi tekster fra Bibelen. Teksterne er forskellige i hver messe, udvalgt fra forskellige bøger i Bibelen, så de passer til den aktuelle dag i kirkeåret.

En lektor fra menigheden går frem til læsepulten og læser

- 1. læsning, som regel fra Gamle Testamente
- Vekselsangen, en af Davids Salmer, hvor menigheden gentager omkvædet
- 2. læsning, der altid er fra Ny Testamente.

Under læsningerne sidder menigheden ned.

Evangeliet er det glade budskab om Kristus

Evangelium betyder "det glade budskab". Det er højdepunktet i ordets gudstjeneste, for her hører vi om Jesus.

Evangeliet er et glad budskab til hver af os, fordi det fortæller om Jesus, og hvordan Han vil frelse os.

Kun en præst eller en diakon må læse evangeliet. Det gøres højtideligt ved at indlede med Halleluja, for at vise, at vi skal glæde os over det.

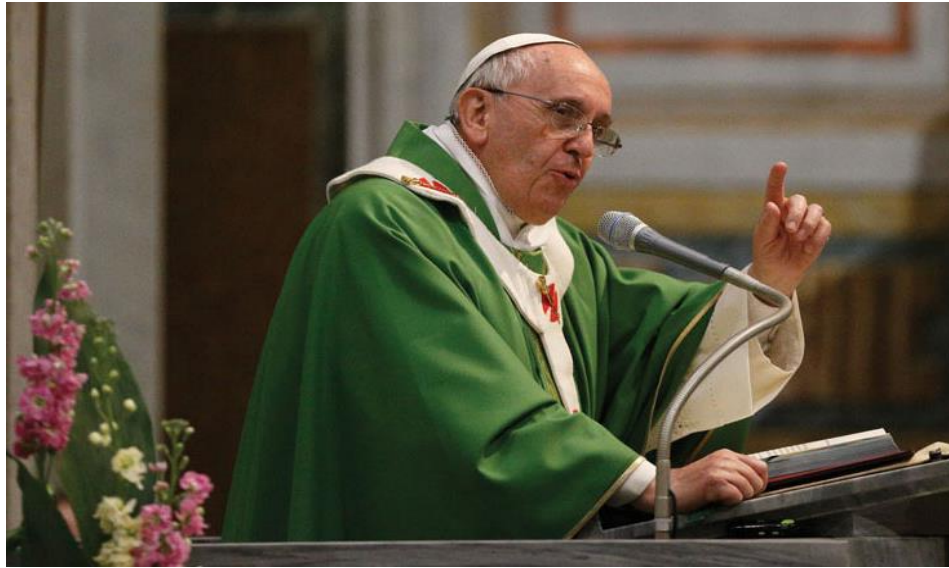
Evangeliet er altid taget fra ét af de fire evangelier i Ny Testamente skrevet af Mattæus, Markus, Lukas eller Johannes.

Præst og menighed tegner *tre små kors* for pande, mund og hjerte for at minde os om, at vi skal forstå evangeliet med vores forstand, fortælle det videre med munden og gemme det i hjertet, så vi aldrig glemmer det. Vi står op under evangeliet af respekt.

Før præsten læser evangeliet, beder han: *Herren være med jer. Vi svarer: Og med din ånd.*
Præst: *Dette hellige evangelium skriver evangelisten NN.* Vi svarer: *Gud være lovet for sit glædelige budskab.*
Efter evangeliet siger præsten: *Dette er vor Herre Jesu Kristi evangelium.* Vi svarer: *Priset være du Kristus.*

Prædiken

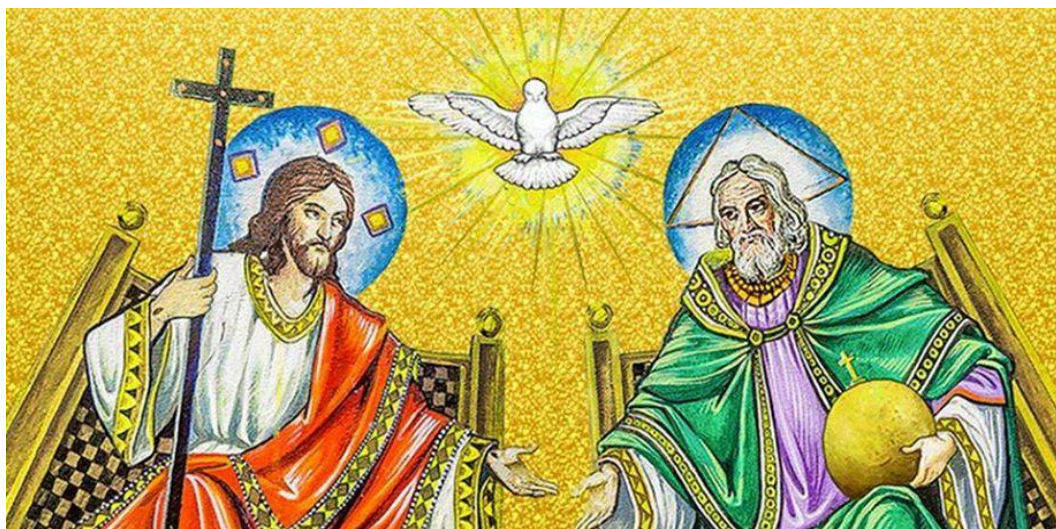
Pave Frans prædiker.
Han prøver at gøre Bibelens ord levende for os.

Efter at menigheden har takket for det evangelium, vi hørte, tager præsten selv ordet for at prædike, og menigheden sætter sig ned.

En prædiken er undervisning af menigheden om, hvordan vi kan forstå de læsninger, vi lige har hørt, og hvad de betyder for vores liv i dag. Præsten viser også, hvordan teksterne fra Gamle Testamente hænger sammen med, hvad Ny Testamente fortæller om Jesus.

En prædiken kan være svær at følge med i for børn, men når du bliver ældre, må du øve dig i at forstå, hvad præsten siger om Gud, så du også kan lære af det.

Vi skal bekræfte, hvad vi tror på

Vi tror på én Gud: Fader, Søn og Helligånd, og vi tror på den hellige katolske Kirke, syndernes, forladelse, at vi skal opstå fra de døde og have det evige liv hos Gud.

Før Brødets gudstjeneste kan begynde, bekræfter vi over for Gud og over for hinanden, hvad vi er fælles om at tro på, så vi ikke glemmer det.

Præst og menighed siger trosbekendelsen sammen, mens de står op i respekt for, at det er deres tro på Gud, de taler om.

Engang imellem er det en god idé at sige trosbekendelsen for sig selv og tænke over, hvor fantastisk vores tro egentlig er.

Menighedens forbønner

Efter trosbekendelsen beder præst og lektor forbønner.

Det er bønner for andre, som vidner om, at vi er en del af de helliges samfund, som er alle medlemmer af Kirken, levende og døde.

Normalt bedes der for kirkens behov, for statens ledere og hele verdens frelse, for dem, som f. eks. er syge, sidder i fængslet, er i nød eller lider og tynges af forskellige problemer.

Der bedes også for hele menigheden her på stedet, dvs. dem, som ikke er eller kan være til stede. Her tænkes især på dem, som er syge eller har det svært. Ofte bedes der også for de afdøde.

Efter hver forbøn svarer menigheden: *Herre, hør vor bøn*
Forbøn er en kærlig handling over for andre og viser, at vi deltager i hele Kirkens bøn.

Brødets gudstjeneste

Brødets gudstjeneste indledes med, at offergaverne bæres frem til alteret, hvor præsten modtager dem. Også her deltager menigheden. Offergaverne er både brød og vin og de penge, som bliver samlet ind, som menigheden har ofret til gode formål.

For 2000 år siden gav Jesus sit liv for os på korset.

Men før sin død gav han sig selv til os i vinen og brødet, da han sagde: "Dette er mit legeme", og "Dette er mit blod".

Når vi mindes det under brødets gudstjeneste, bliver Jesu offer virkelighed igen, fordi Jesus selv virkelig kommer til stede i vinen og brødet.

Det er kun muligt, fordi Jesus besejrede døden. Han lever stadig. Når præsten forvandler brød og vin, tænker vi også på det.

Takkebøn for offergaverne

Nu står præsten bag alteret. Når han gør det, står han der på vegne af Kristus.

Først takker han for offergaverne:

Lovet være du, vor Gud, verdens Herre, for brødet, som vi har modtaget af din gavmildhed...

Og: Lovet være du, vor Gud, verdens herre, for vinen...

Alle rejser sig og svarer: *Lovet være Gud i evighed* efter hver bøn.

Præsten siger: *Lad os forenes i bøn, at vor offergave må blive Gud til behag.*

Alle rejser sig og siger: *Herren til ære og verden til frelse.*

”Vor offergave” betyder, at præst og menighed i fællesskab ofrer brød og vin.

Den eukaristiske bøn

Eukaristi betyder *taknemmelighed*. Udtrykket har sin oprindelse i Jesu takkebøn, da han indstiftede nadveren skærtorsdag aften.

Eukaristi bruges også som et andet ord for den hellige kommunion.

Nu indledes den højtidelige del af messen, hvor forvandlingen sker.

Derfor opfordrer præsten til, at alle har deres hjerte med i, hvad der sker på alteret.

Præsten siger: *Herren være med jer.*

Alle: *Og med din ånd.*

Præst: *Opløft jeres hjerte.*

Alle: *Vort hjerte er hos Herren.*

Præst: *Lad os takke Herren vor Gud.*

Alle: *Det er værdigt og ret.*

Herefter beder præsten en højtidelig takkebøn: *"I sandhed, det er værdigt og ret, rigtigt og os til frelse til alle tider at prise dig, Herre".*

Bønnen munder ud i, at alle siger eller synger: *Hellig, hellig, hellig er Herren, hæskarernes Gud. Himmel og jord er opfyldt af din herlighed. Hosanna i det høje. Velsignet være Han, der kommer i Herrens navn. Hosanna i det høje.*

Forvandlingen

Efter bønnen *Hellig, hellig, hellig*, kommer det helligste øjeblik i messen, hvor præsten forvandler brød og vin til Jesu legeme og blod.

Menigheden knæler under forvandlingen, og selv præsten knæler, efter forvandlingen er sket, når han løfter brødet og vinen højt op, så vi kan se det.

Vi knæler for at vise ærbødighed og ydmyghed over for Jesus, for Han Guds Søn, der har givet sit liv for os, og som nu – igen - vil give os sig selv, selv om vi aldrig kan blive værdige til det.

Forvandlingen af brødet og vinen sker, når præsten gentager de samme ord, som Jesus sagde over brød og vin: *Dette er mit legeme og Dette er mit blod.*

Derpå løfter præsten brødet og kalken med vinen højt op, så vi kan tilbede Jesus i det mysterium, som er sket.

Troens mysterium

Mennesker kan hverken se, forstå eller smage det mysterium, det er, at brødet og vinen nu er Kristi legeme og blod. Vi må bare tro det, fordi Jesus har sagt det.

Præsten siger: *Troens mysterium.*

Alle svarer: *Herre, vi forkynder din død, vi priser din opstandelse, vi forventer dit komme i herlighed!*

Herefter beder præsten om, at vi alle for evigt må tilhøre Kristus og om at de offergaver, vi bringer må blive til fred og frelse for Kirken og for hele verden, og han beder for de afdøde.

På denne måde ser vi tydeligt, at messen virkelig fejres for os her til stede og alle levende og døde, som tror på troens mysterium. Vi er "de helliges samfund".

Herrens egen bøn

Gennem bøn og handling skal menigheden nu forberede sig til at modtage den hellige kommunion.

Alle rejser sig op.

Vi forbereder os ved sammen med præsten at bede Fader vor: om at Gud vil give os vort daglige brød, og tilgive vor skyld, ligesom vi tilgiver dem, der er skyldige over for os, og at Han vil frelse os fra alt ondt.

Bagefter ønsker vi hinanden fred, for vi bør ikke have ufred med dem, vi modtager kommunionen sammen med.

Fredshilsen.

"Fred giver jeg jer, fred efterlader jeg jer", sagde Jesus. Det skal vi også gøre over for hinanden. Derfor giver vi hinanden hånden ved fredshilsenen. Vi skal altid huske at bede for dem, vi har svært ved at have fred med.

Jesus er Guds lam, der blev ofret for os

Nu bryder præsten brødet,
ligesom Jesus gjorde, da han
delte det med disiplene. Imens
beder vi:

*Guds lam, du som borttager
verdens synder, forbarm dig over
OS (to gange)*

*Guds lam, du som borttager
verdens synder, giv os fred.*

Jesus bliver kaldt for Guds lam.

Et lam er uskyldigt. Det har aldrig gjort nogen
noget ondt.

Jesus var også uskyldig i noget ondt, da han
frivilligt blev korsfæstet, for at vi kunne få det
evige liv. Derfor kan Jesus, Guds lam, give os fred.

Herre, jeg er ikke værdig

Herre, jeg er ikke værdig til, at du går ind under mit tag, men sig kun et ord, så bliver min sjæl helbredt

Før vi modtager Kristi legeme og blod, tænker vi tilbage til messens indledning, hvor vi bekendte vores synder og bad Gud om tilgivelse. Vi må erkende, at Gud er så hellig, og vi, der kan finde på at begå de synder, vi har bekendt, kan aldrig blive værdige til at modtage Jesus i den hellige kommunion, hvis ikke Gud selv gør os værdige.

Derfor beder vi en bøn om, at Gud må gøre os værdige, og så kan først præsten og derefter menigheden modtage den hellige kommunion.

Dette er Kristi legeme. Og Dette er Kristi blod, siger præsten. Vi svarer: *Amen* og bekræfter, at det tror vi.

Når vi har modtaget kommunionen, knæler vi ned og beder en takkebøn inden i os selv.

Vi bliver sendt ud i verden

Også præsten beder en takkebøn, for det, vi har modtaget.

Når vi fejre den hellige messe, drejer det sig ikke bare om en forvandling af brødet og vinen til Jesu Kristi legeme og blod, men også om en forvandling af menigheden, som skal knytte sig til Jesus Kristus og til hinanden.

Derfor velsigner præsten menigheden og sender den ud i verden for at give det videre, de selv har modtaget og for at leve efter Jesu forbillede.

Jesu velsigner os og giver os et nyt bud: *I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden (Joh 13,34).*

Sådan sagde Jesus til disciplene. Det er også dét forbillede, vi skal leve efter.

Dette oplæg om den hellige Messe er udarbejdet til brug for katekese af firmander.

Indholdet i oplægget er inspireret af Den katolske Kirkes officielle danske hjemmeside, katolsk.dk, samt Den Katolske Kirkes Katekismus og sprogligt tilpasset firmander.

**Oplægget er udarbejdet af Birgit Bidstrup Jørgensen
Har du spørgsmål eller kommentarer til materialet, er du velkommen til at kontakte mig på birgitbidstrupjoergensen@gmail.com**